

GAA-104

Seat No. _____

B. A. (Sem. III) Examination

November/December - 2015

C.C. - 303 : Sanskrit

(Core Course)

(रघुवंशम् - सर्ग-१४ कालिदासः व्याकरणम्)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

- सूचना : (१) अधाज प्रश्नोना गुण सरभा छे.
(२) अधाज प्रश्नो लभवा इरजियात छे.

१ (अ) गभे ते त्रश श्लोकोनो अनुवाद करो :

८

- (१) भर्तुः प्रणाशादथ शोचनीयं दशाऽन्तरं तत्र समं प्रपन्ने
अपश्यतां दाशरथी जनन्यौ छेदादिवोपघ्नतरोर्व्रतत्यू ॥
- (२) उतिष्ठ वत्से ननु सानुजोऽसौ वृत्तेन भर्ता शुचिना तवैवा ।
कृष्णं महत्तीर्णं इति प्रियार्हा तामुचतुस्ते प्रियमप्यमिथ्या ॥
- (३) प्रासादकालागुरुधूमराजिस्तस्याः पुरो वायुवशेन भिन्ना ।
वनान्निवृत्तेन रघूत्तमेन मुक्ता स्वयं वेणिरिवाबभासे ॥
- (४) सर्वासु मातृष्वपि वत्सलत्वात्स निर्विशेषप्रतिपत्तिरासीत् ।
षडाननापितपयोधरासु नेता चमूनामिव कृत्तिकासु ॥
- (५) स शुश्रुवान्मातरि भार्गवेण पितुर्नियोगात्प्रहृतं द्विषद्वत् ।
प्रत्यग्रहीदग्रजशासनं तदाज्ञा गुरुणां ह्यविचारणीया ॥

(બ) ગમે તે બે સસંદર્ભ સમજાવો :

૫.

- (૧) ધૃતાતપત્રો ભરતેન સાશ્રાદુપાયસજ્ઞાત ઇવ પ્રવૃદ્ધઃ ।
- (૨) ધર્માર્થકામેષુ સમાં પ્રપેદે યથા તથૈવાવરજેષુ વૃત્તિમ્ ।
- (૩) અયોધનેનાય ઇવાભિતપ્તં વૈદેહિબન્ધોહૃદયં વિદત્રે ।
- (૪) યશોધનાનાં હિ યશો ગરીયઃ ।

૨ મહાકાવ્યનાં લક્ષણો આપી રઘુવંશનું મહાકાવ્ય તરીકે મૂલ્યાંકન કરો. ૧૪

અથવા

૨ કાલિદાસની કાવ્યશૈલીની વિશેષતાઓ દર્શાવો. ૧૪

૩ રઘુવંશના ૧૪માં સર્ગ (સીતાત્યાગ:)નું રસદર્શન કરો. ૧૪

અથવા

૩ રઘુવંશના ૧૪માં સર્ગને આધારે રામનું પાત્રાલેખન કરો. ૧૪

૪ નીચેનામાંથી ગમે તે બે વિશે ટૂંકનોંધ લખો : ૧૪

- (૧) રઘુવંશમ્ - શીર્ષક
- (૨) રામનો રાજ્યાભિષેક
- (૩) સીતા સંદેશ
- (૪) કાલિદાસનું જીવન

- (૧) કવિ કાલિદાસે લખેલાં મહાકાવ્યોનાં નામ લખો.
- (૨) ક્ષત્રિય સ્ત્રીઓ માટે કયો શબ્દ ગૌરવ અપાવનાર છે ?
- (૩) રામના ભાઈઓ કેટલા હતા ? કયા-કયા ?
- (૪) રામના રાજ્યાભિષેકનું જળ કોણ લાવ્યું હતું ? ક્યાંથી ?
- (૫) કાલિદાસની વિશેષતા કઈ છે ?
- (૬) સગર્ભાવસ્થામાં સીતાને શાનો દોહદ થયો ?
- (૭) કાલિદાસ રચિત નાટકો કેટલાં છે ? કયા-કયા ?
- (૮) ચન્દ્રમસિ અને રાજમિઃ રૂપ ઓળખાવો.
- (૯) વાચ્નું દ્વિતીયા એ.વ. અને જગત્નું સમમી એ.વ.નું રૂપ લખો.
- (૧૦) અસ્મદ્નું ચતુર્થી એકવચન અને યુષ્મદ્નું ષષ્ઠી એક વચનનું રૂપ લખો.
- (૧૧) કસ્મૈ અને કસ્યામ્ નું રૂપ ઓળખાવો.
- (૧૨) કાલિદાસનાં અન્ય નામ લખો.